

[Viggo Starcke.]

netop det, som han selv så yndigt kaldte „en svigefuld ven“.

Se, det var retsforbundets forslag, som ikke udtrykte alle vore ønsker, men som dog, som „Dansk Handelsblad“ udtrykte det, indeholdt enkelte forslag, der var så fornuftige, at de slet ikke havde mulighed for at blive accepteret.

Den tale, som den højtærede finansminister holdt ved fremsættelsen af disse forslag, var bemærkelsesværdig, fordi den var af en helt anden karakter end tidligere udtalelser fra f. eks. den højtærede statsminister og indenrigsministeren. Det var glædeligt at høre, at der ikke i talen lød et eneste ord om, at vi var på ruinens rand eller på grøftens rand og alt det der, men der var en række meget sympatiske udtalelser om de selvregulerende kræfter og meget andet godt. Den tale, den højtærede finansminister her holdt, var efter mit skøn mere rigtig end nogen tale, finansministeren tidligere har holdt.

Når man har den erfaring fra tidligere tider, at frihandel er en fordel, at frihandel er i kundernes og den jævne befolknings interesse, at den fremmer samarbejdet mellem nationerne, at den åbner vejen for initiativ, handlekraft og skabende virksomhed, og at frihandel giver os en fintmærkende mekanisme, sådan som markedskønomien med tilbud og efterspørgsel er det, må man tage dette med ind i sine overvejelser. De erfaringer er såre vigtige at bygge på. Og når man har erfaret, at planøkonomien, statssocialismen, som så så besnærende ud på papiret og glitrede i teoriens kunstige gaslys, i praksis nu gennem 20 år har vist sig at føre til et håbløst kludder, til en afskæring af handelens veje, til en ødelæggelse af de mellemfolkelige relationer, til prisstigninger og varemangel, synes jeg også man må tage det med ind i sine betragtninger.

Frihandelsperioden i sin tid viste, at folk udmærket godt kunne ordne deres egne sager selv, og den statssocialistiske periode har vist os, at planøkonomerne i hvert fald ikke kan. Erfaringerne viser os, at når folk har adgang til produktivt arbejde, når de får lov til selv at beholde resultatet af deres eget arbejde, når de selv får lov at afgøre, om de vil købe, forbruge, spare eller investere, så går det bedst. Ganske vist kan under frihed den enkelte begå fejl og disponere forkert, men når det er ens egne og ens egen families interesser, det drejer sig om, disponerer folk som regel meget fornuftigt, og hvis de ikke gør det, bliver det

dem selv, der kommer til at mærke følgerne, hvorfor de som regel bliver klogere. Men når skatterne efterhånden vokser, så de får karakter af konfiskation, og når det offentlige påtager sig at disponere på menneskers vegne, når opsparingen og investeringen for en stor del bliver overtaget af stat og kommune, af politikere, embedsmænd og planøkonomer og alle disse skubber det praktiske livs selvvirksomme, selvansvarlige folk til side for selv at disponere, for selv at lave kæmpefejl i verdensformat, bliver resultatet den række af ustandselige kriser, som vi oplever, vanskeligheder og ulykker, og erfaringerne har meget bittert belært os derom.

Vi mener, at det er meget vigtigere at bringe de store, afgørende faktorer i orden end at stirre sig blind på de små, underordnede faktorer, at lade sig spærre inde af de små tal og sidde og syle med dem.

Ude i den jævne befolkning har man længe følt, at der er noget, der er galt, og nu i den sidste tid har man hørt fremragende politikere fortælle om, at det har de minsandten også opdaget. En kommer og siger: vi er på ruinens rand, en anden, at vi er på randen af den dybe grøft, en, at vi nærmer os en statsbankerot, og en, at vi er undergangen nær. Den berømte udtalelse af den højtærede indenrigsminister, hr. Aksel Møller, som han fremsatte for en måneds tid siden, vil jeg meget gerne have lov at citere. Da udtalte den højtærede indenrigsminister:

„Siden krigen har vi levet over evne. Skønt vi har fået 1,2 milliarder kr. foræret i Marshallgave, og skønt de to sidste års gode høst har vi alligevel siden krigen forøget vor gæld til udlandet med 2 milliarder. Vi er derved bragt til ruinens rand.“

Se, disse meget hårde ord af den højtærede indenrigsminister bliver særlig hårde, når man betænker, at det er dommen over resultatet af de fire gamle partiers egen politik. En hårdere dom kunne ingen politisk modstander have fældet.

Hvordan er det gået til, at gælden er vokset? Det er jo slet ikke den jævne befolkning eller købmandsstanden, der har sat sig i gæld. Staten, politikere og embedsmændene har truffet de fleste afgørelser og overtaget ansvaret. Under frihandel kunne sådan noget slet ikke ske, for under frihandel er der ingen, der vil kunne få mere kredit, end han er god for, men staten kan lave gæld og kan tvangsindsætte alle os andre og de ufødte generationer med som kautiøner for denne gæld, så at vi hæfter for den, og den kan vokse.